

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT**

Masarykova cesta 16, 1000 Ljubljana
Gp.mizs@gov.si

Številka: 092-40/2022/45

Ljubljana, 28.11.2022

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Globalni forum o etiki umetne inteligence, Praga, Češka Republika, 13.12.2022 – Udeležba delegacije Republike Slovenije – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi prvega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije naseji dne sprejela naslednji

SKLEP

1. Vlada Republike Slovenije je sprejela izhodišča za udeležbo delegacije Republike Slovenije na Globalnem forumu o etiki umetne inteligence (Global Forum on Ethics of Artificial Intelligence), ki bo potekal 13.12.2022 v Pragi.
2. Vlada Republike Slovenije je imenovala delegacijo v naslednji sestavi:
 - prof. dr. Igor Papič, Minister za izobraževanje, znanost in šport, vodja delegacije,
 - Darja Lisjak, Vodja kabineta, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, članica delegacije,
 - Gašper Hrastelj, Generalni sekretar Slovenske nacionalne komisije za UNESCO, Urad za UNESCO, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, član delegacije.

Barbara Kolenko Helbl
GENERALNA SEKRETARKA

SKLEP PREJMEJO:

- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,
- Ministrstvo za zunanje zadeve,
- Ministrstvo za javno upravo,
- Služba Vlade RS za digitalno preobrazbo,
- Urad vlade za komuniciranje,
- Veleposlaništvo RS v Parizu,
- Veleposlaništvo RS v Pragi.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/		
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:		
- Prof. dr. Igor Papič, Minister - Gašper Hrastelj, generalni sekretar Slovenske nacionalne komisije za UNESCO, direktor, Urad za UNESCO - Dr. Igor Pesek, vodja, Služba za digitalizacijo izobraževanja		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
/		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
Gradiva ne bo obravnaval Državni zbor.		
5. Kratak povzetek gradiva:		
Gradivo vsebuje izhodišča ter sestavo delegacije Republike Slovenije na Globalnem forumu o etiki umetne inteligence, Praga, Češka Republika, 13.12.2022.		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: - nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja - razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: (Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1**

SKUPAJ

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1

SKUPAJ

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1

SKUPAJ

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski

uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Gradivo nima večjih finančnih posledic za državni proračun. Potni stroški se krijejo iz proračunske postavke proračunskega uporabnika PP 334810-Materialni stroški.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Gradivo ni take narave, da bi bilo potrebno sodelovanje z združenji občin.

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: - pristojnosti občin,- delovanje občin,- financiranje občin.	DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:
– Skupnosti občin Slovenije SOS: **DA/NE**
– Združenju občin Slovenije ZOS: **DA/NE**
– Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: **DA/NE**

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja: **DA/NE**

Gradivo ni take narave, da bi ga bilo treba predhodno objaviti na spletni strani.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA/NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/NE

Prof. dr. Igor Papič
M I N I S T E R

PRILOGA II

PREDLOG SKLEPA VLADE RS

Na podlagi prvega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije naseji dne sprejela naslednji

SKLEP

1. Vlada Republike Slovenije je sprejela izhodišča za udeležbo delegacije Republike Slovenije na Globalnem forumu o etiki umetne inteligence (Global Forum on Ethics of Artificial Intelligence), ki bo potekal 13.12.2022 v Pragi.
2. Vlada Republike Slovenije je imenovala delegacijo v naslednji sestavi:
 - prof. dr. Igor Papič, Minister za izobraževanje, znanost in šport, vodja delegacije,
 - Darja Lisjak, Vodja kabineta, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, članica delegacije,
 - Gašper Hrastelj, Generalni sekretar Slovenske nacionalne komisije za UNESCO, Urad za UNESCO, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, član delegacije.

Barbara Kolenko Helbl
GENERALNA SEKRETARKA

SKLEP PREJMEJO:

- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,
- Ministrstvo za zunanje zadeve,
- Ministrstvo za javno upravo,
- Služba Vlade RS za digitalno preobrazbo,
- Urad vlade za komuniciranje,
- Veleposlaništvo RS v Parizu,
- Veleposlaništvo RS v Pragi.

PRILOGA III

Globalni forum o etiki umetne inteligence, Praga, Češka Republika, 13.12.2022 – Udeležba delegacije Republike Slovenije

0. Ozadje

Priporočilo o etiki umetne inteligence, ki ga je sprejela Generalna konferenca UNESCO novembra 2021, je prvi mednarodno pravni instrument na področju etike v umetni inteligenci, ki bo globalni okvir za vključujočo in odgovorno uporabo umetne inteligence v naših družbah.

Slovenija je v procesu usklajevanja dokumenta izjemno aktivno prispevala s svojimi znanstveniki in strokovnjaki ter s sodelovanjem Mednarodnega raziskovalnega centra za umetno inteligenco (IRCAI).

Sistemi umetne inteligence, je med drugim zapisano v priporočilu, morajo biti sorazmerni in ne smejo povzročati škode, ne smejo se uporabljati za socialno točkovanje in v namene množičnega nadzora.

"Izbrana metoda umetne inteligence ne sme kršiti osnovnih vrednot, navedenih v tem dokumentu," je zapisano v priporočilu. "Zlasti njihova uporaba ne sme kršiti ali zlorabljati človekovih pravic." Proces razvoja umetne inteligence mora "temeljiti na strogih znanstvenih načelih".

V primerih, ko bi imela uporaba umetne inteligence nepopravljive posledice ali učinke, ki jih je težko razveljaviti, ali v katerih bi lahko bilo celo ogroženo življenje, je na koncu človek tisti, ki bo sprejel zadnjo odločitev o uporabi umetne inteligence.

Ključni akterji pri razvoju umetne inteligence morajo spodbujati socialno pravičnost in "zagotoviti pravičnost in nediskriminacijo v skladu z mednarodnim pravom".

Druga načela vključujejo trajnost, varstvo podatkov, človeški nadzor, preglednost ter odgovornost. Priporočilo spodbuja mednarodno sodelovanje vseh deležnikov na področju razvoja umetne inteligence.

Pomemben del priporočila opozarja na upoštevanje etičnih načel. Vlade vseh držav poziva, "da uvedejo močne mehanizme izvrševanja in varnostne ukrepe za zagotovitev spoštovanja človekovih pravic, temeljnih svoboščin in vladavine prava v digitalnem in fizičnem svetu".

Gre za prvo besedilo mednarodnega prava na področju etike umetne inteligence, o katerem so se pogajali na svetovni ravni in pri tem vključili vse deležnike. Besedilo je bilo izdelano v dvoletnem, intenzivnem in včasih kontroverznem medvladnem pogajalskem procesu. Okvir priporočila "prevaja" človekove pravice in vrednote v konkretne naloge političnega oblikovanja. Te naloge se nanašajo tudi na področja, kot so izobraževanje, znanost, okolje in zdravje.

I. Prvi Globalni forum o etiki umetne inteligence, Praga, 13.12.2022

Sklicatelj: Prof. Dr. Ivan Bartoš, Namestnik predsednika vlade Češke Republike za področje digitalizacije in Minister za regionalni razvoj v imenu predsedujoče države Svetu EU v sodelovanju z UNESCO.

UNESCO in EU sta v ospredju vzpostavljanja normativnih okvirov o etični uporabi umetne inteligence (UI). Novembra 2022 je UNESCO sprejel Priporočilo o etiki umetne inteligence – prvi globalni normativni instrument na tem področju. Istega leta je Evropska komisija predlagala uredbo o usklajenih pravilih za UI (Artificial Intelligence Act). Uredba je trenutno v zakonodajnem postopku EU.

Prvi globalni forum o etiki umetne inteligence bo zaznamoval pomemben mejnik pri izgradnji močne mednarodne koalicije za zagotavljanje etičnega razvoja in uporabe umetne inteligence po vsem svetu. Forum bo sestavljen iz treh glavnih komponent:

1. Etični razvoj in uporaba umetne inteligence v EU.
2. Globalno sodelovanje med EU in UNESCO pri izvajanju Priporočila o etiki umetne inteligence.
3. Posebne teme.

Forum bo razpravljal o nacionalnih prizadevanjih za spodbujanje etičnega razvoja in uporabe umetne inteligence ter opredeliti najboljše regulativne prakse in institucionalne nastavitve za zagotavljanje etičnega razvoja te tehnologije. Povabljeni strokovnjaki bodo analizirali, kako lahko priporočilo UNESCO podpira prizadevanja EU za pospeševanje tehnološkega razvoja, ki temelji na skupnih vrednotah.

Na evropski ravni bo forum državam članicam EU omogočil razpravo na podlagi ciljev Priporočila, o najboljših nastajajočih regulativnih praksah za povečanje pozitivnega družbenega in gospodarskega razvoja na področju hitrega napredka tehnologij, ki jih poganja UI. Na forumu bodo potekale razprave o najboljših institucionalnih in pravnih rešitvah in bo omogočil izmenjavo dobrih praks. Dogodek bo lahko služil tudi kot forum za prepoznavanje najboljših politik in institucionalnih možnosti za pospešitev izvajanja Priporočila. Posebej bodo udeleženci delili svoje poglede na to, kako zagotoviti napredek novih tehnologij brez ustvarjanja novega izključevanja, dodatne diskriminacije in neenakosti – predvsem na področju spolov.

Na svetovni ravni bo forum nadgradil vodilno vlogo EU.

II. Izhodišča delegacije Republike Slovenije

Minister dr. Papič se bo udeležil prvega globalnega foruma o etiki umetne inteligence, ki bo potekal 13. decembra v Pragi. Minister bo aktivno sodeloval na ministrskem panelu na temo etičnega razvoja in uporabe umetne inteligence v EU. Ministri bodo na panelu razpravljali o njihovih pogledih o različnih načinih, s katerimi bi lahko okrepili nacionalne regulativne okvire in institucije za etični razvoj in uporabo umetne inteligence v kontekstu izvajanja priporočila Unesca in nastajajočega pravnega okvira EU o umetni inteligenci. Rezultati panela bodo prispevali k razpravi o možnem partnerstvu Unesca in EU glede reformnih programov upravljanja umetne inteligence na nacionalni ravni.

Evropske države bodo na forumu imele priložnost za razpravo o Priporočilu o etiki umetne inteligence, ki ga je sprejela Generalna konferenca UNESCO in predstavlja enega izmed pomembnih dokumentov na tem področju. Za zagotovitev pravične in vključujoče poti v prihodnost je izjemnega pomena dobro mednarodno sodelovanje, saj le ena država ne more doseči takšnega napredka, kot ga lahko dosežemo skupaj. Tehnološke spremembe, predvsem digitalizacija in umetna inteligenca, v širšem kontekstu vplivajo na različna področja družbe, predvsem pa na posameznika. Socialna omrežja izpostavljajo razcepljenost na posamezne družbene podskupine ter imajo na posameznika še večji vpliv, saj preko njih vzpostavlja pomembne socializacijske funkcije, kot so prepoznavnost, sprejetje ter družbene navade. Vprašanje umetne inteligence je globalnega pomena, kar se kaže v vplivu podjetij na vsakdan posameznikov ter tudi na ukrepih, ki jih države in mednarodne organizacije sprejemajo, v trudu da bi pri hitrem napredku tehnologije uspele zaščititi temeljne človeške pravice in vrednote družbe. Dva ključna elementa, ki na različnih točkah predstavljata družbeno vez, sta etika in zakonodaja. Skupno vsem prizadevanjem pa mora biti, da človek ostane v središču.

Minister se bo udeležil tudi drugih panelov in razprav v okviru globalnega foruma o etiki umetne inteligence v Pragi.

Delegacija RS bo pri njeni udeležbi na Globalnem forumu izhajala iz vizije in usmeritvah Nacionalnega programa spodbujanja razvoja in uporabe umetne inteligence v Republiki Sloveniji

do leta 2025 (NpUI) ter iz Stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi pravil o umetni inteligenci (akt o umetni inteligenci).

“Slovenija je zato v okviru aktivnosti na ravni EU pristopila k pripravi celovitega nacionalnega programa razvoja in uporabe UI, kjer ima naslednjo konkretno vizijo:

“Nadgraditi več kot 40 letne raziskovalne dosežke na področju UI v Sloveniji ter postati mednarodno prepoznavni po kompetencah prenosa znanja in vrhunskih, etičnih in varnih tehnologij s področja UI v človeku prijazne in zaupanja vredne storitve in proizvode ob zagotavljanju nacionalne kulturne identitete.

S celovito podporo slovenskim raziskovalno-inovacijskim deležnikom pri razvoju tehnologij in rešitev, temelječih na UI, z uvajanjem in vzpostavitvijo referenčnih rešitev, temelječih na UI, v sodelovanju z vsemi družbenimi skupinami v Sloveniji ter s podporo uveljavitvi slovenskih deležnikov na področju UI tudi v mednarodnem okolju želimo pospešiti gospodarsko rast ter na tej podlagi vzpostaviti prepoznavnost Slovenije kot kredibilnega partnerja pri nadaljnjem uvajanju in regulaciji UI v družbi na človeka osredotočen način in v njegovo dobro.”

Podrobna izhodišča in stališča bomo pripravili v usklajevanju s Službo Vlade RS za digitalno preobrazbo takoj, ko bomo imeli na razpolago konkretne vsebinske iztočnice in scenarij ministrskih panelov na forumu.

III. Bilateralna srečanja

V času foruma se bo minister bilateralno sestal z:

- Namestnico generalne direktorice UNESCO za področje družbenih znanosti in humanistike, gospo Gabrielo Ramos.
- Posamezni ministri EU za področje digitalizacije

IV. Sestava delegacije Republike Slovenije

- prof. dr. Igor Papič, Minister za izobraževanje, znanost in šport, vodja delegacije,
- Darja Lisjak, Vodja kabineta, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, članica delegacije,
- Gašper Hrastelj, Generalni sekretar Slovenske nacionalne komisije za UNESCO, Urad za UNESCO, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, član delegacije.